

Stap 3 plus

2 - Röntgendekking: A

- 1) 1. ♖xb6+ ♗xb6 2. ♗xb6
- 2) 1. ♕d5+ cxd5 2. ♗xd5#
- 3) 1. ♗g7+ (1. f7+ ♗xb2+ 2. ♖xb2 ♗xf7) 1. ... ♗xg7 2. fxg7#
- 4) 1. ♗xb7+ ♗xb7 2. ♕xb7#
- 5) 1. ♕xc5+ (1. ♗d3 ♗xd3) 1. ... ♕xc5+ 2. ♗xc5+
- 6) 1. ♗a4 bxa4 2. ♕xa4#
- 7) tekening
- 8) tekening
- 9) 1. ♗a8+ ♗xa8 2. ♗xa8#
- 10) 1. ♗f7
- 11) 1. ... ♗xc3+ 2. ♕xc3 ♕xc3+
- 12) 1. ♗xb6+ ♕xb6 2. ♗xb6+

3 - Röntgendekking: B

- 1) 1. ♕e6+
- 2) 1. ... ♗e2+
- 3) 1. ... d4
- 4) 1. ♗c4+
- 5) 1. ♕e2+ ♗xe2+ 2. ♗xe2
- 6) 1. ♗b6 ♗xb6 2. ♗xb6
- 7) 1. ... c5 2. ♗c6 (2. ♗xa5 ♕xa5) 2. ... cxb4
- 8) 1. ... ♗g3+ 2. ♖g1 (2. ♗xg3 ♗xf1+ 3. ♕xf1 ♗xg3) 2. ... ♗xf1
- 9) 1. ♕f7
- 10) 1. ♗g6+ ♗xg6 (1. ... ♖h8 2. ♗xg4) 2. hxg6+
- 11) 1. ... ♗xf2
- 12) 1. ♗h5+ (1. ♗xc5 ♗h4+)

4 - Röntgendekking: C

- 1) 1. ♗d8+ ♗xd8 2. ♗xd8+ (uitschakelen verdediging: wegjagen+hout)
- 2) 1. ... ♗xh3+ 2. ♖h2 ♗xg4 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
- 3) 1. ... ♗f3+ (1. ... ♗xf4? 2. gxf4 ♗f3+ 3. ♖g2) 2. ♖h1 ♗xf4 (aftrekaanval)
- 4) 1. ♗a5 ♗c7 2. ♗a8 ♗cxb7 3. ♗xb8+ (vrijpion verzilveren)
- 5) 1. ♗a8+ ♖g7 2. ♗d8 (verdedig tegen mat)
- 6) 1. ♗xd3 ♗xd3 2. ♗xd7 (röntgenaanval)
- 7) 1. ♗e1 ♕xe1 2. ♗xe1 (2. ♗xe1) (verdedig tegen mat)
- 8) 1. ... ♕f3 2. ♗4xf3 ♗hxf3 3. ♗xf3 ♗xf3+ (dreig mat)
- 9) 1. ♗xg6+ (1. ♗xf6+? ♗xf6 2. ♗xg6+ ♗xg6 3. ♗f8+ ♗g8) 1. ... hxg6 2. ♗xf6+ (aftrekaanval)
- 10) 1. ... ♗h6+ 2. ♖g1 ♗xc1+ 3. ♗xc1 ♗xc1+ (dubbele aanval: dame)
- 11) 1. ... ♗c1+ 2. ♗b1 (2. ♗xc1 ♗xc1+ 3. ♗b1) 2. ... ♗xb1+ 3. ♗xb1 ♗xb1# (mat)
- 12) 1. g4+ ♖g5 2. ♗e5+ (jagen en mat)

5 - Gepende stukken uitbuiten: A

- 1) 1. ♗xf7 ♗xf7 2. ♗xe8+ (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
- 2) 1. ... ♗g3 2. ♗e3 ♗xe3 3. ♕xe3 ♗xf1 (dubbele aanval: paard)
- 3) 1. ♕g4+ ♗xg4 2. ♗xg4+ (dubbele aanval: loper)
- 4) 1. ♗c5+ ♖c8 2. ♗g4+ (dubbele aanval: paard)
- 5) 1. ... ♗e4+ 2. ♕e2 ♗xb1 (dubbele aanval: dame)
- 6) 1. b4 (insluiten)

- 7) 1. ♖f5 ♗a7 2. ♗h6# (dubbele aanval: paard)
- 8) 1. ♗g5+ ♖h8 2. ♗xg3 (2. ♗xf6+) (dubbele aanval: dame)
- 9) 1. g4+ ♖xg4 2. ♗xg6+ (uitschakelen verdediging: weglommen+hout)
- 10) 1. f4 (1. ♗d6? ♗a5) (insluiten)
- 11) 1. ♗g6+ (1. ♗c6 ♗xf4+ 2. ♗xf4 ♗c8) 1. ... fxg6 2. ♗xg8 (dubbele aanval: paard)
- 12) 1. ♗xd6+ ♗xd6 2. ♗xc4 (uitschakelen verdediging: weglommen+hout)

6 - Gependen stukken uitbuitten: B

- 1) 1. ♗a5 (insluiten)
- 2) 1. ... b5 2. cxb6 ♗xc4 (dubbele aanval: pion)
- 3) 1. ... ♗xf3 2. gxf3 (2. ♗xf3 ♗d1#) 2. ... ♗xd3 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
- 4) tekening
- 5) 1. ... ♗d3 2. ♗xe4 ♗xb3+ (dubbele aanval: toren)
- 6) 1. g4+ (1. ♗f7+? ♗g6) 1. ... ♖h6 2. gxf5 (dubbele aanval: pion)
- 7) 1. ... ♗e5 2. ♗xf7+ ♗xf7 (dubbele aanval: paard)
- 8) 1. ... ♗f3 2. ♗g5 ♗xg5 en 3. ♗xg5 ♗xe2 (dubbele aanval: loper)
- 9) 1. ... ♗g5 2. ♗e2 ♗xe3+ of 2. ... ♗xe3+ (dubbele aanval: dame)
- 10) 1. ♗d4 (insluiten)
- 11) 1. ... ♗xf3 2. ♗xf3 ♗xa2 (uitschakelen verdediging: weglommen+hout); overbelasting)
- 12) 1. ... ♗d1+ 2. ♖g2 (2. ♗xd1 ♗g1#) 2. ... ♗xg4+ (2. ... ♗xg4+? 3. ♖h3) (dubbele aanval: dame)

7 - Gependen stukken uitbuitten: C

- 1) 1. ... ♗xf3+ 2. ♗xf3 ♗xe4 (1. ♗d8+ ♖e7 2. ♗xc7+ ♗xc7 3. ♗xh8)
- 2) 1. ... ♗e3+ 2. ♖b1 ♗xc3 (2. ... ♗xg5? 3. ♗xc8) 3. bxc3 ♗xg5 (dubbele aanval: dame)
- 3) 1. ♗xd6+ ♖d8 2. ♗xc4 (dubbele aanval: paard)
- 4) 1. ... ♗xg3+ 2. ♖g1 (2. fxg3 ♗xf1+) 2. ... ♗xg2+ 3. ♖xg2 ♗xf1 (dubbele aanval: paard)
- 5) 1. ♗xb7+ ♖e8 (1. ... ♗xb7 2. ♗c8#) 2. ♗xd6+ (dubbele aanval: paard)
- 6) 1. ♗g4 (insluiten)
- 7) 1. ... ♗d3 2. ♖h2 ♗xc3 (dubbele aanval: toren)
- 8) 1. ♗e2 (insluiten)
- 9) 1. c4 (1. ♗d6 ♗c3) (dubbele aanval: pion)
- 10) 1. ♗d8+ ♖e7 (1. ... ♗xd8 2. ♗xc7 - weglommen+hout) 2. ♗xc7+ ♗xc7 3. ♗xh8 (röntgenschaak)
- 11) 1. ♗e7 ♗xd1 2. ♗xd1 (dubbele aanval: loper)
- 12) 1. ... ♗h5+ 2. ♗h3 ♗xe2 (weglommen+hout)

8 - Gependen stukken uitbuitten: D

- 1) 1. ♗g5 fxg5 (1. ... ♗xh3 2. ♗xe8+) 2. ♗xe3 (aftrekaanval)
- 2) 1. ... ♗b3 (1. ... ♗f3? 2. ♗b1+ ♖c6 3. ♗g5) 2. ♗b1 ♗xd2+ 3. ♖g1 ♗d1+ (3. ... c4) (wegjagen+hout)
- 3) 1. ♗e4 (insluiten)
- 4) 1. ... ♗f3 2. ♗xg5 (2. g3 ♗xd5) 2. ... ♗d1# (dubbele aanval: dame)
- 5) 1. ♗h6 ♗e7 (1. ... ♗xh6 2. ♗f7#) 2. ♗g6# (uitschakelen verdediging: weglommen+mat)
- 6) 1. ... ♗d3 2. cxd3 (2. ♗e2 ♗xb3+ 3. ♖b1 ♗d2+) 2. ... ♗xb3+ (dubbele aanval)
- 7) 1. ♗c5 ♗xd3 (1. ... ♗xc5 2. ♗xd8+) 2. ♗xd3 (3. ♗xd3? b6) (stuk redden)
- 8) 1. ... ♗e4 (insluiten)
- 9) 1. ... ♗g4 (dubbele aanval)
- 10) 1. ... ♗c3 2. ♗xc3 (2. bxc3 ♗b1+) 2. ... ♗xd2 (dubbele aanval: loper)
- 11) 1. ... ♗xb5 2. ♗a8+ ♖f7 3. ♗a7+ ♗b7 (3. ... ♖f6? 4. ♗f8+) (uitschakelen verdediging: weglommen+hout)
- 12) 1. ... ♗f3 (2. gxf3 ♗g1#) (insluiten)

9 - Mat in twee / Gependen stukken: A

- 1) 1. ... ♗g3+ 2. hxg3 ♗h3#

- 2) 1. ... ♖h4+ 2. gxh4 ♗h3#
- 3) 1. ... ♖xg5+ 2. fxg5 ♗g4#
- 4) 1. ... ♗g5+ (1. ... ♗xg4+ 2. ♖xg4!) 2. hxg5 ♖h8
- 5) 1. ♗f4+ g4 (1. ... gxf4 2. ♗f6#) 2. ♗xg4#
- 6) 1. b4+ cxb3 2. c4#
- 7) 1. ♗e8+ ♗xe8 2. ♖xe8#
- 8) 1. ♗g6+ ♗xg6 2. ♖xg8#
- 9) 1. ♗xh6+ ♗xh6 2. ♖h7#
- 10) 1. ... ♗f3+ 2. gxf3 ♖g1#
- 11) 1. ♗d7 ♖xd7 2. ♖f8#
- 12) 1. ♗d4+ cxd4 2. a4#

10 - Pionneindspel / Randpion: A

- 1) 1. ... ♗d6 2. ♗g5 ♗e7 3. ♗g6 ♗f8 4. h4 (4. ♗h7 ♗f7) 4. ... ♗g8
- 2) 1. ... ♗c6 2. ♗b8 ♗b5
- 3) 1. ... f4 2. gxf4 gxf4 3. ♗xf4 ♗h5
- 4) 1. ... a5 2. ♗b6 ♗e6 3. ♗xa5 ♗d7 4. ♗b6 ♗c8
- 5) 1. ... h3 2. gxh3 ♗g7
- 6) 1. ... ♗f3 (1. ... ♗d3 2. ♗d5 ♗c3 3. ♗c6 ♗b4 4. ♗b7) 2. ♗d6 (2. ♗d5 ♗f4 3. ♗c6 ♗e5 4. ♗b7 ♗d6 5. ♗xa7 ♗c7) 2. ... ♗e4 3. ♗c6 ♗e5 4. ♗b7 ♗d6 5. ♗xa7 ♗c7
- 7) 1. ♗b5 ♗d6 2. ♗b6 ♗d7 3. ♗b7
- 8) tekening
- 9) 1. ♗e5 ♗d3 2. ♗d5 ♗c3 3. ♗c5
- 10) 1. ♗c6 (1. ♗c7 ♗c5 2. ♗b7 ♗d6 3. ♗xa7 ♗c7) 1. ... ♗a5 (1. ... ♗c4 2. ♗b7 ♗c5 3. ♗xa7 ♗c6 4. ♗b8) 2. ♗b7
- 11) 1. a6 (1. ♗b7 ♗c5 2. ♗xa7 ♗c6)
- 12) 1. ♗f3 ♗e1 2. ♗g4 ♗e2 3. ♗xh4 ♗f3 4. ♗g5

11 - Pionneindspel / Randpion: B

- 1) 1. a6 (1. ♗b5 ♗d7 (1. ... c5 2. a6 ♗c7)) 1. ... ♗c6 2. ♗a5
- 2) 1. ♗g6 (1. h4? ♗f5 2. h5 ♗f6 3. h6 ♗f7; 1. ♗h6? ♗f5) 1. ... ♗f4 2. h4 ♗g4 3. h5
- 3) 1. ... c4 (1. ... ♗c3 2. ♗xc5 ♗xb3 3. ♗b5 ♗c3 4. ♗xa5) 2. bxc4 ♗xc4 3. ♗xa5 ♗c5
- 4) 1. ... ♗f8 (1. ... ♗f7 2. ♗xh7)
- 5) 1. ♗f2 (1. ♗f1 h3 2. ♗f2 ♗h2 3. ♗xf3 ♗g1) 1. ... ♗h2 (1. ... h3) 2. ♗xf3 ♗g1 3. ♗g4
- 6) 1. ♗f5 (1. ♗f4 h3 2. gxh3 ♗d6 3. ♗f5 ♗e7 4. ♗g6 ♗f8) 1. ... h3 2. gxh3 ♗d7 3. ♗g6 ♗e8 4. ♗g7 ♗e7 5. h4
- 7) 1. a4 (1. ♗f4 ♗xa3 2. ♗e3 ♗xa2 3. ♗d2 ♗b2) 1. ... ♗xa2 2. ♗f4 ♗b3 3. ♗e3 ♗xa4 4. ♗d2 ♗b3 5. ♗c1
- 8) 1. a4+ ♗xa4 2. ♗c2 (2. ♗c1 ♗b5 3. ♗d2 ♗c4 4. ♗e3) 2. ... ♗b4 3. ♗d3
- 9) 1. a3 (1. ♗e5 b4 2. ♗f5 ♗f8 3. ♗e6 ♗e8 4. ♗d5 ♗f7 5. ♗c4) 1. ... ♗f8 2. ♗e6 ♗e8 3. ♗d6 (3. f7+ ♗f8=)
- 10) 1. ... ♗c7 (1. ... ♗c8? 2. a6 ♗c7 3. ♗a7 ♗xc6 4. ♗b8) 2. ♗a7 ♗xc6 3. a6 ♗c7 ♗b8) 2. ♗b7
- 11) 1. a4 (1. ♗b3 ♗a1 2. ♗b4 ♗xa2) 1. ... bxa4 2. a3 ♗c1 3. ♗b4 ♗c2 4. ♗xa4 ♗c3 5. ♗b5
- 12) 1. ... ♗a4 2. ♗c2 ♗b4 3. ♗b1 ♗b3 (3. ... ♗c3 4. ♗a2 ♗d3 5. ♗xa3 ♗e3 6. ♗b2 ♗f3 7. ♗c2 ♗xg3 8. ♗d2 ♗xh4 9. ♗e1 ♗g3 10. ♗f1) 4. ♗a1 a2

12 - Tussenzet: A

- 1) 1. ♗xf6 ♖xd1 2. ♗xg7+ ♗xg7 3. ♗axd1
- 2) 1. ♗e1 ♗xe1 2. ♗xf5+ ♗g7 3. ♗xe1
- 3) 1. ♗xc6 ♖xd1 (1. ... ♖xc6 2. ♗xe7) 2. ♗xe7+ ♗h8 3. ♗xd1
- 4) 1. ♖d4 ♖xd4 2. ♗xb8+ ♗g7 3. exd4
- 5) 1. ... ♗xe5 2. ♗xd8 ♗xf3+ 3. gxf3 ♗xd8
- 6) 1. e5 ♖xb3 (1. ... ♗f1 2. ♖xe6) 2. exf6+ ♗xf6 3. ♗xb3

- 7) 1. ♖xc7 ♖xc7 (1. ... ♖xe3 2. ♖xc8+ ♙xc8 3. fxe3) 2. ♖xe8+
- 8) 1. ♖xd5 ♜xg3 2. ♖xd8+ ♖xd8 3. fxe3
- 9) 1. ♜b5 ♜xb5 (1. ... ♜c7 2. ♜e8#) 2. ♙xd6+ ♗g8 3. axb5
- 10) 1. ... ♖xe3 2. ♜xg6 ♖xe1+ 3. ♖xe1 hxe6
- 11) 1. ... ♙f2 2. ♖xd8 (2. ♖f2 ♙f2) 2. ... ♙xe2+
- 12) 1. ♗a4 ♗xa4 (1. ... ♖xh7 2. gxe7+ ♗xh7 3. ♗xb6) 2. ♖xd7 ♗c3+ 3. ♗d3

13 - Tussenzet: B

- 1) 1. ♖g4 ♖xg4 2. ♙xd5+
- 2) 1. ♜e7
- 3) 1. ♜f3 ♜xf3 2. ♙xc5+ ♗g8 3. gxf3
- 4) 1. ... ♖xe3 2. ♜xe6 ♖e1+
- 5) 1. ♜f3 ♜xf3 2. ♖xb8+
- 6) 1. ♖a4
- 7) 1. ... ♜c5 2. ♜xc5 ♖xe1+ 3. ♗g2 bxc5
- 8) 1. g5 hxe5 2. hxe5 ♖xd8 3. gxf6+ ♗xf6 4. ♗xd8
- 9) 1. ... ♖c1 2. ♗f2 (2. ♜xb6 ♖xd1+ 3. ♗f2 axb6) 2. ... ♖xd1
- 10) 1. ♜d4 ♜e7 (1. ... ♜xd4 2. ♖xe8+ ♗h7 3. ♗xd4) 2. ♖xe8+ ♜xe8 3. ♜xb6
- 11) 1. ♖b6+ ♖xb6 2. ♗xc5+ ♗c6 3. axb6
- 12) 1. ♗c7 ♗xc7 (1. ... ♖b6 2. ♗xe6+) 2. ♜xd4+ ♜xd4 3. ♖xc7+

14 - Tussenzet: C

- 1) 1. ♙h7+ (1. c4? ♙xe4) 1... ♗h8 2. c4
- 2) 1. ♙xh7 ♜xh4 2. ♙g6+ ♗d7 3. ♙xh4
- 3) 1. ♖e4+ (1. ♙xa2? ♖c2+ 2. ♗f3 ♖xa2) 1. ... ♗f8 2. ♙xa2 ♖c2+ 3. ♖e2
- 4) 1. ♙b2 (1. ♙xf6 ♙e6 2. c3 exf6) 1. ... ♜b4 2. ♜xb4 cxb4 3. ♙xf6
- 5) 1. ♖f3+ (1. ♖c6+? ♗e5 2. ♗xd1 b2+ 3. ♖c3 b1♜) 1. ... ♗e5 2. ♗xd1
- 6) 1. h4 ♗xh4 (1. ... ♙xb1 2. ♙g5#) (1. ... g5 2. ♙xg5+ ♗g6 3. ♖xb2) 2. ♙g7+ (nog een tussenzet is beter dan 2. ♖xb2 g5) 2... ♗h7 3. ♖xb2
- 7) 1. ♗g1 (1. ♗xa6 ♗e3) 1. ... ♖b2 2. ♗xa6
- 8) 1. ♖c1 (1. ♗xe2? ♜xb2+) en op 1. ... ♖xe3 volgt 2. ♖c8#
- 9) 1. ♗xf5+ (1. ♖xc6? ♗h4+) 1. ... exf5 2. ♖xc6
- 10) 1... g5 (1. ... ♜xf6 2. ♖f4)
- 11) 1. ... ♙d5 (1. ... ♖xe3 2. ♖xd8+ ♗h7 3. ♖xe3) 2. f3 ♖xe3
- 12) 1. ... d5 (1. ... exf4 2. ♜xe4) (1. ... f5 2. dxe5 dxe5 3. ♙g3)

15 - Tussenzet: D

- 1) 1. ♙c5 (1. ♙xg7+? ♗xg7 2. ♖xe7 ♖xd1 3. ♗xd1 ♖c8) 1. ... ♖xd1 (2. ♖xc5 kost een kwaliteit) 2. ♙xe7+ ♗g8 3. ♗xd1
- 2) 1. ♗xd5 ♜xd2 2. ♗xe7+ ♗h8 3. ♙xd2
- 3) 1. ♙f5 ♜xd4 (1. ... ♙xf5 2. ♜xd2) 2. ♙xe6+ ♗g7 3. ♙xd4
- 4) 1. d6 ♜xf5 2. dxe7+ ♗xe7 3. gxf5
- 5) tekening 1. ♗f6 ♖xh1 (1. ... ♙xf6 2. ♖xh7) 2. ♗xd7+ ♙xd7 3. ♖xh1
- 6) tekening 1. ... ♗xe4 (1. ... ♗b3 2. ♗xb3) 2. ♜xe5 ♗xd2+ 3. ♗c2 ♙xe5
- 7) 1. ♗e5 ♜xe2 2. ♗xd7+ ♗g7 3. ♖xe2
- 8) 1. ♖xc5 (1. ♖xh5+ gxe5+ 2. ♗f1 ♜xb3) 1. ... ♜xb3 2. ♖xc7+ ♗h6 3. axb3
- 9) 1. ... ♙g4 2. ♜xd6 ♙xf3+ 3. ♖g2 ♙xg2+ 4. ♗g1 ♖xd6
- 10) 1. ... ♗d4 (1. ... ♗f4 2. ♜e3) 2. ♜xf6 ♗xe2+ 3. ♗h1 ♙xf6
- 11) 1. ... ♖d1 2. ♜xc6 ♖xe1+ 3. ♗h2 bxc6
- 12) 1. ♙f1 ♙xf1 2. ♖xh7+ ♗f6 3. ♖xf1

16 - Tussenzet: E

- 1) 1. ♗f6 ♖xd2 (1. ... ♖xh2 2. ♗xh2 ♖xd2 3. ♗h5+) 2. ♗xh5+

- 2) 1. ♖b8 (1. ♖xf5? ♜c8) 1. ... ♜xe2 2. ♖xf8+
- 3) 1. ... ♙c5 (1. ... ♙xf4? 2. ♘d5) 2. ♜xd8 ♙xe3#
- 4) 1. ♘xc6 (1. ♘g6? hxg6+) 1. ... ♜xf4 2. ♘xe7+ ♙f8 3. gxf4
- 5) 1. ♘e6 (1. ♘b3? ♚cd5) 1. ... ♙xe6 (1. ... ♚xd2 2. ♘xc5+) 2. ♚xd8
- 6) 1. ♙xf5 ♜xe2 2. ♙xd7+ ♚xd7 3. ♚xe2
- 7) 1. ... ♘e5 (1. ... ♘c5 2. ♜xf7+) 2. ♜xd8 ♘xd3+
- 8) 1. ... d3 2. ♙xg7 dxg7 3. ♜xe2 ♙xg7
- 9) 1. ♚e4 ♜xc3 2. ♚xe8+ ♙g7 3. bxc3
- 10) 1. ♘g6+ ♙xg6 2. ♚xg8+ ♙xg8 3. ♜xe7
- 11) 1. ♘b8 (1. ♘e5? ♜d4 2. ♚xc7 (2. ♘g6+ hxg6 3. ♚xc7 ♘xe4) 2. ... ♜xe5) 1. ... ♜d4 (1. ... ♚xc3 2. ♘d7+ ♘d7 3. ♜xc3) 2. ♚xc7
- 12) 1. ... ♚e2 (1. ... ♚xf4 2. ♜xg6 fxg6 (2. ... ♚xf1+ 3. ♚xf1) 3. ♚xf4+) 2. ♜xg6 ♚xg2+ 3. ♙h1 ♚xd2+

17 - Opening / Tactiek: A

- 1) 1. a3 (insluiten)
- 2) 1. ♙d6 (penning)
- 3) 1. ♜e3 (dubbele aanval: twee stukken)
- 4) 1. ... ♘d7 (insluiten)
- 5) 1. ♜xa8 ♙xa8 2. ♙xd7+ (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 6) 1. tekening
- 7) 1. ♜xd5 (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 8) 1. ... f5 (aanval op een gepend stuk)
- 9) 1. ... f5 (insluiten)
- 10) 1. ... ♙xh3 2. ♙xh3 ♜xf2# (uitschakelen verdediging: slaan+mat)
- 11) 1. ♘xf6+ gxf6 2. ♙f7+ ♙d7 3. ♜e6# (aftrekaanval)
- 12) 1. ... ♜d4 (dreig mat)

18 - Opening / Tactiek: B

- 1) 1. ♙f5 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
- 2) 1. ♘b5 ♘g6 2. ♘c7+ (dubbele aanval: paard)
- 3) 1. ♘d5 exd5 1. ... ♜d8 2. ♘f6+) 2. ♜xc8 (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 4) 1. ♙e3 (aftrekaanval)
- 5) 1. ♜xb4 (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 6) 1. c4 (insluiten)
- 7) 1. ♘c6 (insluiten)
- 8) 1. ♙c4 (dreig mat)
- 9) 1. ♜xg4 (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 10) 1. b4 (insluiten)
- 11) 1. ... ♘c5 (dreig mat)
- 12) 1. ♙xc5+ ♜xc5 2. ♜d8 (uitschakelen verdediging: weglokken+mat)

19 - Opening / Tactiek: C

- 1) 1. b4 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
- 2) 1. ... b5 (insluiten)
- 3) 1. ♜b3 (dreig mat)
- 4) 1. ♜e2 ♙g6 2. ♘d6# (dubbele aanval: twee stukken)
- 5) 1. ... ♘d4 (uitschakelen verdediging: weglokken+mat)
- 6) 1. ♘g5 (aftrekaanval)
- 7) 1. ♜e1+ (dubbele aanval: dame)
- 8) 1. ♘a5 (insluiten)
- 9) 1. ... ♘f4 (1. ... ♘e3 2. g3) (dreig mat)
- 10) 1. ♘ed4 (insluiten)

- 11) 1. h3 (insluiten)
 12) 1. ♖h3 ♗f6 2. ♖xc8 (dubbele aanval: röntgenaantal)

20 - Opening / Tactiek: D

- 1) 1. ♘c4 ♗a6 2. ♘d6+ (dubbele aanval: paard)
 2) 1. ♙xf6 ♗xb5 2. ♘xb5 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
 3) 1. ... ♗c6 (dreig mat)
 4) 1. ... ♘e7 (insluiten)
 5) 1. ♚e1 ♗f6 2. ♚e8# (penning)
 6) 1. ... ♘b4 2. ♗d2 ♗xe4+ (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
 7) 1. ... ♙xf3 2. ♗xf3 ♗xg5 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
 8) 1. ... d3 (aftrekaanval)
 9) 1. ♗h5 (1. ♘g6+ hxg6 2. ♗f3 ♙e6) (dreig mat)
 10) 1. ... ♙f8 (insluiten)
 11) 1. e6 (aanval op een gepend stuk)
 12) 1. ♙d5 (insluiten)

21 - Opening / Tactiek: E

- 1) tekening
 2) tekening
 3) 1. ... ♙a6 (insluiten)
 4) 1. ♘b6+ (insluiten)
 5) 1. ♙e4 (insluiten)
 6) 1. ♗f4 ♘h5 2. ♗xf7#
 7) 1. ♘a4 (insluiten)
 8) 1. ♗e6 (dreig mat)
 9) 1. ♘b1 (aftrekaanval)
 10) 1. ♘d4 ♚b8 2. ♘c6 (aftrekaanval)
 11) 1. ♗d2 (insluiten)
 12) 1. ♘e5 (aanval op een gepend stuk)

22 - Opening / Tactiek: F

- 1) 1. ♙b3 (insluiten)
 2) 1. ♙d5 (dubbele aanval: röntgenaantal)
 3) 1. ... ♗g5 (dreig mat)
 4) 1. ... ♘e3 (insluiten)
 5) 1. ♘e6+ (dubbele aanval: paard)
 6) 1. ♘f4 (uitschakelen verdediging: weggagen+mat)
 7) 1. ... ♙a3 (1. ... ♘e4 2. 0-0 ♘xc3 3. bxc3 ♗xc3 4. ♙b3) (uitschakelen verdediging: weglukken+materiaal)
 8) 1. ♘h4 (aftrekaanval)
 9) 1. c3 ♗b6 2. ♘xf6+ (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
 10) 1. ... ♙g4 (pen)
 11) 1. ♘a4 (dreig mat)
 12) 1. ... ♘xd5 (aftrekaanval)

23 - Klein plan / Kwetsbaarheid uitbuiten: A

- 1) 1. ... ♚f4 2. ♙f1 ♚xc4
 2) 1. ♘b5
 3) 1. ♘g5
 4) 1. ♘g5 ♙g4 2. ♙xf7+
 5) 1. ♚d4
 6) 1. ... ♘b6

- 7) 1. ♖g5
- 8) 1. ♜h5
- 9) 1. ... ♗a4 2. e5 (2. c4 ♗xc4) 2. ... ♗fxd5
- 10) 1. ♗f3
- 11) 1. ♙a5
- 12) 1. ♙c4 ♜f7 2. ♗h6+; 1. ... g6 2. ♗h6+ ♚g7 3. ♙xe6

24 - Klein plan / Activiteit verhogen: A

- 1) 1. ♙g4 ♗e7 2. ♗f5
- 2) 1. ... ♜xc1+ (1. ... ♙d7 2. ♙a6 ♜xc1+ 3. ♜xc1) 2. ♜xc1 ♜c8 (2. ... ♙d7 3. ♙a6; 2. ... ♙c8 3. ♜c7)
- 3) 1. ... ♜ae8 (ook 1. ... ♗g4 wint; 2. hxg4 ♙xf2+) 2. ♗d2 ♜xe1+ 3. ♗xe1 en nu is 3. ... ♗g4 sterk.
- 4) 1. ... ♙c6 en na 2. ♗c4 ♙xf3 om de witte pionstructuur te slopen.
- 5) 1. ... ♗d4 (activeert niet alleen de dame maar veroverd ook de a-lijn) 2. ♜xa8 ♜xa8 2. ♗d2 ♜a4 3. ♜b1 en nu ♜a3 met de dreiging f5.
- 6) tekening
- 7) 1. b5 (1. ♚e5? d4 2. exd4 e3) 1. ... axb5 2. axb5
- 8) 1. ♗a4 0-0 2. a3 ♗b5 3. ♗cb6
- 9) 1. ♗b6+ op weg naar d5
- 10) 1. ♗h4 ♜ad8 (1. ... g6 2. f4 ; 1. ... ♗d8 2. f4 h6 3. fxe5) 2. ♗f5 ♗d7 3. ♙xf6
- 11) 1. ♙c5 de zwarte dame moet weg en de rokade is verhinderd (1. ... ♗xc5 2. ♗d8#)
- 12) 1. ♙g4 ♜fe8 2. ♙e6+

25 - Klein plan / Activiteit verhogen: B

- 1) 1. ♙xe5. Diagonaal van de looper moet openblijven.
- 2) 1. ♚g2. Na ruil op c1 moet wit met een toren terug kunnen slaan.
- 3) 1. ... ♗d4. Dwingt vroeg of laat (des te later hoe beter!) een verzwakking af.
- 4) 1. f4. De toren op f1 wordt actief.
- 5) 1. ... e5. Anders komt ♗e5.
- 6) 1. d5 exd5 2. ♗xd5. Activeert de dame.
- 7) 1. ... ♙h5. Spanning handhaven.
- 8) 1. ... axb6 (1. ... ♗xb6 2. ♙b3) 2. ♙b3 ♗c5. Pion a4 is zwak en kan nu aangevallen worden.
- 9) 1. ♗g3 gevolgd door f4. Slecht is 1. ... ♗xe5 (of 1. ... ♜xe5) 2. ♗f6+.
- 10) 1. ... ♗e5 (1. ... ♗b4 2. cxb4 ♙xf3 3. ♗c3+). Zwart ruilt de lopers.
- 11) 1. ♜c1. Zwart kan ♗c6 niet goed dekken: 1. ... ♜c8 2. ♙g4.
- 12) 1. ... e4. De looper op f3 moet op zijn actieve post blijven.

26 - Klein plan / Pionstructuur: A

- 1) 1. ... c4 2. ♙xc4 ♙xa4 Een dubbelpion oplossen en tegelijkertijd de gevaarlijke vrije a-pion afruilen
- 2) 1. ♜c3 ♜xc3 2. bxc3. Een dubbelpion oplossen.
- 3) 1. ♗c5+ ♗xc5 2. dxc5. Een dubbelpion oplossen en een duo maken.
- 4) 1. hxg3. Naar het centrum slaan.
- 5) 1. ... cxb6 (1. ... axb6 2. a4). Voorkomen dat wit een vrije a-pion krijgt.
- 6) 1. c4. Een dubbelpion oplossen.
- 7) 1. ♗d4 ♗xd4. Een dubbelpion oplossen.
- 8) 1. d4. Achtergebleven pion oplossen.
- 9) 1. b4 (1. ♜d2 ♜e8+ 2. ♚d4 ♜e5). Achtergebleven pion oplossen en pion c4 verzwakken.
- 10) 1. ... c3 2. bxc3 ♙e4. Witte pionnen uit elkaar slaan en eigen dubbelpion oplossen.
- 11) 1. ... b6 2. cxb6 (2. ♗h2 bxc5) 2. ... ♙xb4. Pion b4 gaan aanvallen.
- 12) 1. ♗f5 ♜d8 (1. ... ♙xb2 2. ♗e7+) 2. ♙xf6. Zwart een dubbelpion bezorgen.

27 - Klein plan / Mix: A

- 1) 1. ♙b3 (1. ♗ec3 ♗xd5 2. exd5 ♗e8)
- 2) 1. ♗e4

- 3) 1. ♖e1 (1. ♖d4 ♖e5 2. ♖d2 ♖d5) 1. ... ♗f7 2. ♖d4
- 4) 1. ♗f6+ ♗xf6 2. ♗xf6
- 5) 1. g4 fxg4 (1. ... f4 2. ♗xe4 ♗d5) 2. ♖xg4 (2. hxg4)
- 6) 1. ... ♗e4 2. ♖d3 ♗xc3 3. bxc3 ♗d7 4. a4 ♗c5 5. ♖c2 ♗e4
- 7) 1. 0-0-0 (1. 0-0 ♗xc2 2. ♖ad1 ♗d4)
- 8) 1. ... b6 2. ♗h3 ♗a6+ (*Porath-Pomar, Munchen 1958*)
- 9) 1. ♗xf6+ gxf6 2. h4
- 10) 1. ♗a4 (1. b6 cxb6 2. ♗a4 e4 3. ♗xb6 ♗d4) 1. ... b6 2. d6 cxd6 3. ♗xb6
- 11) 1. ♗c3 ♖h4 2. d7 ♖xd7 3. ♖b1
- 12) 1. ... h5 2. gxh5 ♖xh5

28 - Klein plan / Kwetsbaarheid uitbuiten: B

- 1) 1. ♖f4 ♗f5 2. g4
- 2) 1. ♖d8 ♗a6 (1. ... ♗d7 2. ♖xd7) 2. ♖f6
- 3) 1. ♖d3 ♖c7 2. ♖xb3 (2. ♗d6+)
- 4) 1. ♗e4 (1. ♗xg7 ♗xg7; 1. f4 ♗d7) 1. ... ♗f7 2. ♗xg7
- 5) 1. ... ♗g5
- 6) 1. ♖f1 f5 2. ♗xb5 ♗xb5 3. ♖xf5+
- 7) 1. c3 ♖fd8 (1. ... dxc3 2. ♖xc3) 2. cxd4 cxd4 3. ♗xd4 ♗g4+ 4. hxg4 ♖xd4 5. ♗e3
- 8) 1. ♖d2 ♗f8 2. ♗xc5
- 9) 1. ♖b2
- 10) 1. ... ♗c5
- 11) 1. ♖d2 ♗c7 2. ♖h6
- 12) 1. ♖d5 ♗e7 2. ♖xc5

29 - Dreig mat / Bewaker erbij halen: A

- 1) 1. ... ♖e2
- 2) 1. ♗f6
- 3) 1. ♖ce1
- 4) 1. ... ♗f5
- 5) 1. ... ♗b4
- 6) 1. ... ♖c2
- 7) 1. ♗c3 h6 2. ♖xg6+ ♗g7 3. ♖xg7#
- 8) 1. ... ♗g6
- 9) 1. ♖fg4 ♖xg8 2. ♖xh6#
- 10) 1. ♗e5 a1 ♖ 2. ♖h4#
- 11) 1. ... ♗h2 (1. ... ♗xc7 2. ♖xe6)
- 12) 1. ... ♖c3 2. bxc3 ♗xc3 3. ♖d3 ♖a1#

30 - Dreig mat / Helper erbij halen: A

- 1) 1. ♗a5 (1. ♗c5 ♖c6)
- 2) 1. ... ♗g4 2. ♖fe1 ♖xh2+ 3. ♗f1 ♖xf2#
- 3) 1. ♗a6 ♗e5 2. ♖c8+
- 4) 1. ... ♗f4 2. ♖xf4 ♖xf4
- 5) 1. ♗f6 ♖xa7 (1. ... ♗xf6 2. ♖h7#) 2. ♖h7#
- 6) 1. ♗f7 (1. ♗g6 ♗xg6) 1. ... g5 2. ♖h8#
- 7) 1. ♗f5 (1. ♖f7 ♖e4+)
- 8) 1. ... ♗g3 2. ♗f3 ♖h1#
- 9) 1. g4 (1. ♖f4 ♖xd4 2. ♖xd4 ♖c5; 1. ♖h2 ♖xd4+)
- 10) 1. ♗e6 (Δ ♖g7#) 1. ... fxe6 2. ♗xe6#
- 11) 1. f4 (1. h4 ♖h5 2. f4 ♖xe4)
- 12) 1. ♗g5 fxg5 (1. ... hxg5 2. ♖h5#) 2. ♖xh6#

31 - Dreig mat / Jager erbij halen: A

- 1) tekening
- 2) tekening
- 3) 1. ♖g6
- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) 1. ... ♖h8
- 7) 1. ♖xf7 ♕xf7 2. ♜xf7#
- 8) 1. ♖h6 ♖xf6 2. ♖f8#
- 9) 1. ♖g6 (1. ♜g6+? fxg6 2. ♖xg6 ♕g8) 1. ... fxg6 2. ♜xg6#
- 10) 1. ♖g5 fxg5 2. ♕xg7#
- 11) 1. ... ♖f1 2. a7 ♖xg1#
- 12) 1. ♖e4 dxe4 2. d5#

32 - Mat / Veldruiming: A

- 1) 1. ♖g7+ ♜xg7 2. ♖h7#
- 2) 1. ... g2+ 2. ♜xg2 ♜g3#
- 3) 1. ♜e7+ ♕xe7 2. ♕d5#
- 4) 1. ♖g6+ hxg6 (1. ... ♖f7 2. ♖xf7#) 2. ♜g7#
- 5) 1. ♖d8+ ♜xd8 2. ♕d4#
- 6) 1. ... ♜f3+ 2. ♕xf3 ♕e5#
- 7) 1. ♖e6+ ♜xe6 2. ♜h6#
- 8) 1. ... ♜e3 (1. ... ♜f4 2. ♖xf4+; 1. ... ♜h4 2. ♖f1) 2. ♖xe3 ♖g2#
- 9) 1. ♖xd7+ ♜xd7 2. ♜f7#
- 10) 1. ♖xg5+ fxg5 2. ♜h5#
- 11) 1. ... ♖xf3+ 2. ♖xf3 ♜g4#
- 12) 1. ... ♖xg3+ 2. hxg3 ♜f3#

33 – Mat bedenken: A

- 1) ♕f6 ♜h6
- 2) ♕g5 ♜f6
- 3) ♕d5 ♜g8
- 4) tekening
- 5) ♕d8 ♜b8
- 6) ♕f8 ♜f4
- 7) ♕b3 ♜d3
- 8) ♕d4/d6 ♜f6
- 9) ♕f3 ♜f5
- 10) ♕f7 ♜f5
- 11) ♕g8 ♜d5
- 12) ♕d8 ♜d6

34 - Mat bedenken: B

- 1) ♜d3, ♖h6, ♜c4, ♜d4; ♜d5
- 2) ♜e2, ♖f4, ♜d3; ♜e4, ♜d5
- 3) ♜c3, ♖d4; ♜d5, ♜c6, ♜e6
- 4) ♖g6, ♜f8; ♜h6, ♜h5, ♜g7
- 5) ♖e8, ♕g6; ♜h7, ♜g7, ♜h6
- 6) ♜f3, ♖c5, ♕e3; ♜d4, ♕d3
- 7) ♜c2, ♕c3, ♕c6; ♜a4, ♖a3
- 8) ♜f8, ♖c6, ♕e4; ♜e6, ♜e5
- 9) ♜f7, ♖b4, ♜e7; ♜d5, ♜e5
- 10) ♜g6, ♖d4, ♜c3; ♜e5, ♜e6

11) ♖d5, ♗d3; ♕e4, ♗f4, ♜c4 (♗f4, ♗c4; ♕e4, ♖d5, ♜d3 is een illegale stelling: geen laatste legale zet)

12) ♕f7, ♗h3, ♖f4; ♕h5, ♜g4

35 - Uitschakelen verdediging: A

- 1) 1. ♕d2 ♗e4 2. ♕xd3
- 2) 1. ♗a3 ♗f8 2. ♗xa4
- 3) 1. ... ♜g4 2. ♗g3 ♜xe3
- 4) 1. ♗c7 0-0 2. ♗xd6
- 5) 1. ... ♗e6 2. ♗xg7 ♗xf5
- 6) 1. ... ♗d4 (1. ... ♗d6+? 2. ♕h3 ♗d4 3. ♜xd6) 2. ♗c3 ♗xe4
- 7) 1. ... ♗f5 2. ♗xe7 ♗xe7
- 8) 1. ♜h5+ ♕h8 2. ♜xf6
- 9) 1. ... ♗g4 2. ♜ef3 ♗xg3
- 10) 1. ... ♗f2 2. h3 ♗xf1+
- 11) 1. ... ♜e5 2. ♗c2 ♜xc4 (of 2. ... exd5)
- 12) 1. ♗e3 ♗g7 2. ♗xd4

36 - Uitschakelen verdediging: B

- 1) 1. ♗xc6+
- 2) 1. ♗xd5
- 3) 1. ... ♗xg2 2. ♗xg2 ♗f1#
- 4) 1. ... ♗xf4 2. ♜xf4 ♗xe5
- 5) 1. ... ♗xh2+ 2. ♜xh2 ♜g3#
- 6) 1. ... ♗xc3 2. ♗xc3 ♗xe2
- 7) 1. ♗xd7+ (1. ♗xd7+? ♜xd7 2. ♗xd7+ ♕xd7 3. ♗f5+) 1. ... ♜xd7 2. ♜e6#
- 8) 1. ... ♗xd3 (1. ... ♗b4+ 2. ♗c3) 2. exd3 ♗b4+
- 9) 1. ♗xh5+ ♜gxh5 (1. ... ♜fxh5 2. ♜g4#) 2. ♜f5#
- 10) 1. ♗xg5 ♜xg5 2. ♜e7#
- 11) 1. ... ♜xb3 2. ♜xb3 ♗xc4
- 12) 1. ♗xf6 ♗xf6 2. ♗xd7

37 - Uitschakelen verdediging: C

- 1) 1. ... ♗e1+ 2. ♗g1 ♗xg1+ 3. ♕xg1 ♕xg7
- 2) 1. ♗e5+ ♜g7 2. ♗xd4
- 3) 1. ... ♗g7+ 2. ♗c3 ♗xd6
- 4) 1. ... ♗d6+ 2. g3 ♗xf3
- 5) tekening
- 6) 1. ♗a8+ ♗f8 2. ♗xc6
- 7) 1. ... ♗e4 2. f3 ♗xe3+
- 8) 1. ♗e4+ ♜g6 2. ♗xd3
- 9) 1. ♗h1 ♗h5 2. ♗xh5 gxh5 3. ♗xb3
- 10) 1. ... ♗c5+ 2. ♗xc5+ ♕xa5
- 11) 1. ♗h6 ♜g7 2. ♗xc7
- 12) 1. ... ♗a6+ 2. ♗e2 ♗f8#

38 - Uitschakelen verdediging: D

- 1) 1. ... ♗h3 (Δ 2. ... ♗xh2#) 2. ♜xf3 ♗g2#
- 2) 1. ♗e2 (Δ 2. ... ♗g3#) 1. ... ♗d6 (1. ... ♜e4 2. ♗h6#/♗g4#; 1. ... ♜h5 2. ♗g4#) 2. ♗xf6#
- 3) 1. ... ♗f1 (Δ 2. ... ♗g2#) 2. ♗xf1 (2. ♕xf1 ♗h1#) 2. ... ♜e2#
- 4) 1. ♜c3 (Δ 2. ... ♜b5#) 1. ... ♗xc3 2. ♗a4#
- 5) 1. ♜b4 (Δ 2. ♗e2#) 1. ... ♜d5 (1. ... f3 2. gx3#) 2. ♗e6#
- 6) 1. ... ♜b4 (Δ 2. ... ♜xa2#) 2. ♗a1 ♗c2#

- 7) 1. ♖e8 (Δ 2. ♗f7#) 1. ... ♗xe8 (1. ... ♖xe8 2. ♗f7#) 2. ♖h7#
- 8) 1. d4 (Δ 2. ♗e5#) 1. ... ♗xd4 2. ♗d2#
- 9) 1. ... ♖f3 (Δ 2. ... ♖h5#) 2. ♖xf3 ♖xh2#
- 10) 1. ... ♖d6 (Δ 2. ... ♖a6#) 2. ♗xd6 ♖b6#
- 11) 1. ♖e6 (Δ 2. ... ♖h3#) 1. ... ♖xe6 2. ♖xh7#
- 12) 1. ... ♖g7 (Δ 2. ... ♖h6#) (1. ... ♖g3? 2. ♖g4) 2. ♗g4 ♖g5

39 - Minorpromotie: A

- 1) 1. f8♗+ (1. f8♖? a1♖+ 2. ♖g7+ ♖xg7#) 1. ... ♗f5 2. ♗xa2
- 2) 1. h8♗! (1. h8♖? a1♖ 2. ♖xa1pat) 1. ... ♗a3 2. ♗c2 b3+ 3. ♗c1
- 3) 1. b8♗ (1. b8♖? ♗c6+ 2. ♗b7 ♗xb8 3. ♗xb8 ♗b4) 1. ... ♗c2 2. ♗c6#
- 4) 1. g8♗! (1. g8♖? ♗a1 2. ♖xb3 pat)
- 5) 1. e8♖! (1. e8♖? ♖e6+ 2. ♖xe6 pat)
- 6) 1. e8♗+ (1. e8♖? ♗d5+ 2. ♗g5 ♖xe8) 1. ... ♖xe8 2. ♖d7#
- 7) 1. g8♗! (1. g8♖? ♗xd5+ 2. ♖xd5 pat)
- 8) 1. c8♗ (1. c8♖? ♖xa7+)
- 9) 1. dxe8♗ (1. dxe8♗ ♗e6=; 1. dxe8♖ pat)
- 10) 1. g8♖ (1. g8♖? d1♖+ 2. ♗xd1 pat)
- 11) 1. e8♖+ (1. a8♖+? ♗c7) 1. ... ♗c7 2. a8♗#
- 12) 1. ... d1♗ (1. ... d1♖? pat)

40 - Minorpromotie (ja/nee): B

- 1) Ja: 1. e8♗ (1. e8♖ ♗f6+)
- 2) Nee: 1. b8♖ (1. b8♗+? ♗b7 2. ♗xd7 h3)
- 3) Ja: 1. f8♗+ (1. f8♖? ♖xc4) 1. ... ♗h8 2. ♗g6+ ♗h7 3. ♗f8+
- 4) Nee: 1. d8♖+ (1. d8♖+ ♗h4 2. ♖xd5 pat)
- 5) Nee: 1. bxc8♖ (1. bxc8♗+ ♗a6 2. ♗xd6 ♗xd6)
- 6) Ja: 1. cxb8♖! (1. cxb8♖? ♗h7! 2. ♖xf8 pat)
- 7) Ja: 1. c8♖+ (1. c8♗ ♗b4=; 1. c8♖+ ♗b8+ 2. ♗e6 pat)
- 8) Nee: 1. f8♖ (1. f8♗+? ♗f6 2. ♗xg6 g2)
- 9) Nee: 1. c8♖+ (1. c8♖+? ♗f8) 1. ... ♗h7 2. ♖g8+
- 10) Ja: 1. d8♗ (1. d8♖? ♖xb7+ 2. ♗xb7 ♖xd8)
- 11) Nee: 1. d8♖ (1. d8♗? ♗g7+) 1. ... ♗g7+ 2. ♗d4
- 12) Ja: 1. exf8♖ (1. exf8♖? d5+ 2. ♗f5 pat)

41 - Opening / Ontwikkel: A

- 1) 1. d4
- 2) tekening
- 3) 1. ... d5
- 4) 1. ... ♗c6
- 5) 1. ... ♗c5 2. ♖d2 a5!
- 6) 1. d4
- 7) 1. ♗g5 ♗g7 2. ♖d1
- 8) 1. ... ♗g4
- 9) 1. ... d5
- 10) 1. e4 ♗g4 2. ♗d5
- 11) 1. ♗f4 ♖d7 2. ♗bd2
- 12) 1. ♗g5

42 - Opening / Ontwikkel: B

- 1) 1. ♗c3
- 2) 1. fxe5 ♗xe5 2. d4
- 3) 1. ... ♗e6

- 4) 1. ... 0-0
- 5) 1. 0-0
- 6) 1. ... ♟a6
- 7) 1. ♟a3
- 8) 1. ♟a6
- 9) 1. ♟g5
- 10) 1. d4 exd4 2. ♖xd4
- 11) 1. ... e6
- 12) 1. ♜e5

43 - Opening / Beste zet?: C

- 1) 1. ... c5 Direct het witte centrum aanvallen is het beste. Pionstructuur wordt verzwakt.
 - 1. ... 0-0 Rokeren kan wachten en een lange rokade is misschien later ook een mogelijkheid. Flexibel spelen, mogelijkheden openhouden.
 - 1. ... b6 Geeft wit de tijd om het passieve paard van c3 om te spelen en c2-c3 bij de hand te hebben als antwoord op c5.
- 2) 1. ♜b5 Twee keer met het paard spelen is prima: pion d6 is niet te afdoende te dekken. Na 1. ... d5 2. c5 f6 3. ♜d6+ ♚d7 4. ♟e3 is 5. ♜f7 en na 5. ... ♖c7 is 5. ♟b5+ (gevolgd door slaan op d5) sterk.
 - 1. ♚d1 Goede zet maar minder dan de paardzet.
 - 1. ♟e2 Ontwikkelingszet maar slechter dan de andere twee zetten.
- 3) 1. ♚f1 De beste zet tegen de dreiging 1. ... ♟xh3.
 - 1. g4 Niet direct verliezend maar wel een verzwakking. Zwart ontwikkelt met 1. ... ♟e6 en hij moet daarna de stelling openen.
 - 1. ♜h4 Slecht want zwart speelt 1. ... ♖g3.
- 4) 1. ... ♖d7 Eenvoudig te vinden door het elimineren van de alternatieven
 - 1. ... ♜c6 kost materiaal na 2. ♟xd5.
 - 1. ... c6 kost materiaal na 2. ♟xd5.
- 5) 1. ♖e2 Wit staat een stuk achter en moet dat terug winnen. Zwart staat na 1. ... ♟d6 2. ♖xe4 0-0 wel wat beter.
 - 1. ♟xe5 Kost tijd. Na 1. ... ♖e7 2. d4 (2. f4 ♖h4+ is erger) 2. ... d6 3. ♖e2 kan zwart kiezen uit 3. ... ♜xf2 of 3. ... dxe5.
 - 1. d3 Slecht. Zwart kan kiezen uit 1. ... ♖f6 en 1. ... ♜xf2. Met een stuk meer is de keus groot.
- 6) 1. ... ♟b4 Goed op Stap 3 niveau (verhindert ♜d5)
 - 1. ... c6 Goed op Stap 3 niveau (verhindert ♜d5)
 - 1. ... h6 Vervelend voor zwart is dat de loper nog niet weg hoeft. Sterk is 2. ♜d5 ♖d8 3. ♜xf6+ gxf6 4. ♟xh6.
- 7) 1. ... 0-0 Lost de penning op, brengt de koning in veiligheid en dekt pion g7. De penning over de e-lijn verhindert slaan: 2. ♖xe4 ♚e8 3. ♟e5 d5 4. ♖e3 f6 met stukwinst.
 - 1. ... ♖e7 Genoeg voor ongeveer gelijke kansen: 2. ♟xg7 ♚g8 3. ♟xh6 ♚b8.
 - 1. ... d5 Kost gewoon een stuk na 2. f3.
- 8) 1. ♟a2 De loper is voorlopig actief (tot zwart ♟e6 speelt). Zwart moet tijd verliezen om zijn paard weer een keer terug te spelen.
 - 1. 0-0 Zwart slaat de loper en is zonder tijdverlies van het paard aan de rand verlost. Na 1. ... ♜xc4 2. bxc4 ♟e6 3. b3 h6 ontwikkelt zwart ontwikkelt ongestoord verder.
 - 1. ♟g5 Deze zet is vergelijkbaar met de rokade. Na 1. ... ♜xc4 2. bxc4 0-0 is de zwarte stelling gemakkelijker te spelen dan de witte. Dat komt ten dele door het bezit van twee lopers.
- 9) 1. ... ♟xe4 Anders komt de loper op g6 in gevaar. 2. ♟xe4 ♜d7 (of 2. ... ♟c5+ 3. ♚h1 ♜d7) heeft zwart geen problemen.
 - 1. ... ♖d4+ Lijkt slim want op 2. ♟e3 heeft zwart 2. ... ♖c4 maar na 2. ♜f2 beslist weer 3. f5 met stukwinst.
 - 1. ... ♜d7 Kost een stuk na 2. f5 (2. ... exf5? 3. ♜d6#).
- 10) 1. ... 0-0 Anders blijft zwart minstens een pion achter. 2. ♟xb4 exf3 3. ♖xf3

1. ... ♕xd2+ Deze zet helpt alleen de witte ontwikkeling. Na 2. ♖bxd2 ♖xd5 3. dxe4 heeft zwart geen compensatie voor de pion.
1. ... ♖e7 Wit speelt 2. dxe4 en 2. ... ♖xe4 3. ♕xb4 ♖xb4+ 4. ♖bd2 geeft zwart problemen met de penning op de e-lijn.
- 11) 1. e5 Pionnen te vroeg opspelen is vaak gevaarlijk maar wit is vrijwel klaar met zijn ontwikkeling. Het paard moet terug: 1. ... ♖e8 2. d5 ♖a5 3. ♕d3.
 1. ♖d3 De dame staat hier niet goed en laat een tegenactie toe: 1. ... ♖b4 2. ♖e2 d5. Maakt een eind aan de twee sterke centrumpionnen.
 1. ♕g5 Laat het bekende schijnoffer 1. ... ♖xe4 toe: 2. ♖xe4 d5.
- 12) 1. ... ♖xe4 Dat is dwingender en beter dan 1. ... d5. Zwart krijgt direct zijn stuk terug: 2. ♖xe4 d5.
 1. ... d5 Ligt erg voor de hand en is niet slecht. Na 2. exd5 ♖bxd5 3. ♖e1 zijn de witte stukken net wat actiever. Op 2. a3 komt natuurlijk 1. ... dxc4.
 1. ... ♖e8 Minder dwingend. Na 2. ♖e5 d5 3. exd5 staan de witte stukken actiever.

44 - Penning / Mix: A

- 1) 1. ♖e7+
- 2) 1. ... ♖b6
- 3) 1. ♖xe5
- 4) 1. ♖h8+ ♖g8 2. ♖xe5
- 5) 1. ♖c5
- 6) 1. ... ♕d3
- 7) 1. ♖b5
- 8) 1. ♖g3
- 9) 1. ♕g5
- 10) 1. ♕b5
- 11) 1. ♖e5 (1. d5 ♖e7) 1. ... ♖xe5 (1. ... ♖e7 2. ♕xd7+) 2. ♖xc8+
- 12) 1. ... ♕f5

45 - Pin / Mix: B

- 1) 1. ♖f4
- 2) 1. ♕xh6
- 3) 1. ♖h4
- 4) tekening
- 5) 1. ... ♖d3 (1. ... ♖xh3? 2. ♖a6) 2. ♖b5 ♖xf1+
- 6) 1. ♕b5
- 7) 1. ... g4 2. ♖h4 ♖xf1
- 8) 1. ♕e6
- 9) 1. ♕e5 (1. g3? ♖xh3+ en 2. ... ♖g5)
- 10) 1. ♕b6
- 11) 1. ♖c6
- 12) 1. ... ♖b3

46 - Kruispenning: A

- 1) 1. ♖c8
- 2) 1. ♖d1
- 3) 1. ... ♕c5
- 4) 1. ♖e1
- 5) 1. ... ♕b6
- 6) 1. ♖d2
- 7) 1. ♕h6
- 8) 1. ♖b7 ♖xa5 2. ♖xd7#
- 9) 1. ... ♕d4
- 10) 1. ♖d1

- 11) 1. ♖f3
- 12) 1. ♜f4

47 - Kruispenning: B

- 1) 1. ... ♜d8 2. ♖xb6 ♜xd1+ 3. ♕h2 axb6
- 2) 1. ♖f4 ♕g8 2. ♙xd6 (2. ♖xd6)
- 3) 1. ... ♜e8 2. ♕b1 ♜xe3
- 4) 1. ♖f5+
- 5) 1. ♙b5 ♖xb5 2. ♖c8+
- 6) 1. ♖h6 ♙xe5 2. ♖f8#
- 7) 1. ♙f6
- 8) 1. ♖e7
- 9) 1. ♜xb7
- 10) 1. ♖e7
- 11) 1. ... ♖c3 2. ♖xf6 (2. ♙xc3 ♜b1#; 2. ♗b3 c1♖+/♖e1+) 2. ... ♖xf6 (2. ... ♜xb2? 3. ♜h8+ ♜b8+ 4. ♖xc3) 3. ♙xf6 ♜b1#
- 12) 1. ♜f1 e2 2. ♜xf6 e1♖+ 3. ♜f1+ ♖xh4 4. ♜f8#

48 - Kruispenning: C

- 1) 1. ... ♙d3 2. ♖xd3 ♖e1#
- 2) 1. ♙c4
- 3) 1. ... ♜e8 2. ♖xd4 ♜xe1#
- 4) 1. ♜d1 ♜xe3 (1. ... ♜xd1 2. ♜xc3) 2. ♜xd8+
- 5) 1. ♖g1 (1. ♖f2? ♖d7) 1. ... ♙xb2 (1. ... ♙xf5 2. ♙xd4+) 2. ♖xa7
- 6) 1. ♜c5
- 7) 1. ... ♜e2
- 8) 1. ... ♜xd4 2. ♖xd4 ♖f1#
- 9) 1. ♖xc7
- 10) 1. ... ♜c5
- 11) 1. ... ♜g8 2. ♖xc7+ ♕a8
- 12) 1. ♜e2 ♖xe1 2. ♜xa2#

49 Verdedig tegen mat: A

- 1) 1. ♙b2
- 2) 1. ♗f1 (1. g3 ♙b6 ; 1. f4 ♖xf4 ; 1. ♕f1 ♙xg2+)
- 3) 1. ♙e6+ (1. ♖xd1 ♖g2#) 1. ... ♖xe6 2. ♖xd1
- 4) 1. ... ♜fc8+ 2. ♕b1 ♗f8
- 5) 1. ... ♙xf4 2. ♖b8+ ♜e8
- 6) 1. ... ♖c1+ 2. ♕h2 ♖h6+ (2. ... ♖f4+ 3. ♕g1)
- 7) 1. ... ♜e1+ 2. ♜xe1 ♖f8
- 8) 1. ... ♖g5+ (1. ... ♙f8 2. ♜xe8 ; 1. ... ♙xf6 2. ♜xe8#) 2. ♖xg5 (2. ♖f4 ♜d8) 2. ... ♙xg5+
- 9) 1. ... ♙xg4 (1. ... ♜h2+ 2. ♕d3)
- 10) 1. ... ♙b5+ 2. ♕e3 ♜f1
- 11) tekening
- 12) tekening

50 Verdedig tegen mat: B

- 1) 1. ♖f2 (1. ♖c2? ♖xf1+; 1. ♜f2? ♖d1#) 1. ... ♖d3+ 2. ♕a1
- 2) 1. ♜c7+ ♕xb6 (1. ... ♕a8 2. ♜c8+ ♕b7 3. a8♖+) 2. a8♗#
- 3) 1. ♖xh6+ ♕e7 2. ♙xe6
- 4) 1. ... ♗e7 (1. ... h5 2. ♙d3) 2. ♙d3 ♗g6
- 5) 1. ... ♕g8 (1. ... ♜e2+? 2. ♕a3 ♕g8 3. ♜e4+)
- 6) 1. ... ♙d8 2. ♜xd8 g5

- 7) 1. ... ♖f3+ 2. ♙xf3 fxe6
- 8) 1. ... ♖c6 (1. ... ♖f3+? 2. ♖xf3 ♜b1+ 3. ♙f1) 2. ♖xc6 ♜b1+
- 9) 1. ♙h3 (1. ♖xd6? ♙g3) 1. ... ♙g3 (1. ... ♖xh3 2. ♖xf2) 2. ♖g2
- 10) 1. ... c6 (1. ... c5? 2. ♖xb7) 2. ♖xb7 ♜c5+ 3. ♜xb4 ♜xb7
- 11) 1. ... ♖h4 (1. ... ♜g8 2. ♜h2#; 1. ... ♖d5 2. cxd5); 1. ♜h2# en 1. ♜g5# dreigt.
- 12) 1. ... e5 (1. ... ♜xf3+? 2. ♖xf3 ♖xf3+ 3. ♜xf3) 2. f4 e4

51 Verdedig tegen mat: C

- 1) 1. ♙c4+ ♜h8 2. ♙e6
- 2) 1. ♖c5+ ♖xc5 pat
- 3) 0-1
- 4) 1-0
- 5) 0-1
- 6) 1. ... f5 2. ♙xf5 ♜f6
- 7) 1. ... ♜xh3+ 2. gxh3 ♖d5+
- 8) 1-0
- 9) 1. ... ♜d8
- 10) 1-0
- 11) 1. ♜f6 ♜xf6 pat
- 12) 1. ♜g2 ♖xh2+ 2. ♜f3 ♖h5

52 – Pionneneindspel / Vierkant: A

- 1) 1. c4 ♜a5 2. ♜g3 ♜b6 3. a4
- 2) 1. ... a4
- 3) 1. e5
- 4) 1. a5 ♜c5 2. e5
- 5) 1. ... ♜b8
- 6) 1. ♜c3 ♜g7 2. ♜d4 ♜f6 3. ♜xe4
- 7) 1. ... g5+
- 8) 1. e5 (1. b4? ♜xe4 2. b5 ♜d5 ; 1. d5? e5 2. b4 ♜xe4 3. b5 ♜xd5) 1. ... dxe5 2. d5 exd5 3. b4
- 9) 1. f4 ♜f6 2. f5 a5 3. ♜d3
- 10) 1. ♜g4
- 11) 1. b3 b5 2. b4
- 12) 1. e5 dxe5 2. g4 e4 3. g5 e3 4. ♜d1

53 – Pionneneindspel / Vierkant: B

- 1) 1. ♜f1 (anders 1. ... f2+ 2. ♜f1 ♜f3) 1. ... f4 (1. ... f2 2. ♜e2) 2. gxf4 (2. b6? fxg3) 2. ... ♜xf4 3. b6 f2 4. ♜e2
- 2) 1. ♜a5 (1. f6 c4!) 1. ... ♜e7 2. ♜a4 ♜f6 3. ♜b3
- 3) 1. ... g4 (1. ... ♜d2? 2. e4 g4 3. e5 g3 4. e6 g2 5. e7 g1 ♖ 6. e8 ♖) 2. ♜e4 g5 3. ♜d3 ♜d1
- 4) 1. ... ♜b7 2. e6 ♜c8
- 5) 1. ... ♜c6 2. a6 ♜b6 3. a7 c5+
- 6) 1. d4 cxd4 2. c5 h5 3. ♜xd4
- 7) 1... f5+ (1... a4? 2. ♜d3 ♜h5 3. g3 ♜g4 4. ♜c4 f5 5. ♜b4 ♜xg3 6. h5) 2. ♜d3 f4
- 8) 1. ♜c8 (1. ♜c6? ♜e6 2. ♜c7 ♜f5 3. ♜d6 ♜g4 4. ♜e5 ♜g3 5. ♜f5 ♜xg2) 1. ... ♜e6 2. ♜d8 ♜f5 3. ♜e7 ♜g4 4. ♜f6 ♜g3 5. ♜g5 ♜xg2 6. ♜xh4
- 9) 1. g4 (1. e5? dxe5 2. g4 ♜xc4) 1. ... ♜d4 2. g5 ♜e5 3. ♜e2 (3. ♜d2)
- 10) 1. c3 (1. ♜xa5 b3) 1. ... bxc3 2. ♜a3 a4 3. ♜a2 en zwart verliest alle pionnen.
- 11) 1. h6 ♜f6 2. ♜b4 b5 (2. ... a5+ 3. ♜b5) 3. ♜c5
- 12) 1. h6! (1. f4+? ♜f6 2. exf5 ♜xf5 3. ♜b2 ♜f6 4. ♜c3 ♜g7 5. ♜d4 ♜h6) 1. ... ♜f6 4. exf5
(Shukurov, 2007)

54 - Aftrekaanval: A

- 1) 1. ... e5
- 2) 1. ... ♖c4
- 3) 1. ♙g5
- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) 1. ... ♗d4
- 7) 1. ♗h4
- 8) 1. ♗c1
- 9) 1. ♗d2
- 10) 1. ... ♗f6
- 11) 1. f5 (1. ♖g5? = *Granda Zuniga-Svidler, Madrid 1998; 0-1*) 1. ... ♙xg2+ 2. ♕xg2 (2. ♖xg2? ♗h3)
- 12) 1. ♗a4

55 - Aftrekaanval: B

- 1) 1. ♗b5
- 2) 1. ♗f2
- 3) 1. ♙b1
- 4) 1. ♗h4
- 5) 1. ... c4
- 6) 1. ♗g3
- 7) 1. ... ♗c8 2. ♗e5 ♙xe5
- 8) 1. ♗c6
- 9) 1. ... ♗f6
- 10) 1. f5
- 11) 1. ♗d5 ♗g4 2. ♗xf6+ (desnoods 2. ♗xc7)
- 12) 1. ... ♗g6

56 - Aftrekaanval: C

- 1) 1. d5
- 2) 1. ♙xd5
- 3) 1. ♙h7
- 4) 1. ♗e5
- 5) 1. ♗d5 ♗xd2 (1. ... ♗xd5 2. ♗xa5) 2. ♗c7#
- 6) 1. ♗d4
- 7) 1. ... ♖d1 2. ♗xd1 ♗xc3#
- 8) 1. ♙e6
- 9) 1. ... ♗b6 (1. ... ♗c5 2. ♗c4)
- 10) 1. ♗xf7+ ♖xf7 2. ♗g8#
- 11) 1. ... ♗e4 2. dxe4 (2. ♗xe7 ♗d2#) 2. ... ♗xb4
- 12) 1. ... ♗d7